

Årsberetning 2025 Fonden Gamle Sønderho – Generalforsamlingen den 14 juli 2025 i Sønderho.

Så er der gået et år siden jeg sidst stod her og mange af jer sad der nede og ventede på at høre, hvad jeg nu kunne berette. Jeg reflekterede lidt over at der er gået et år, og at jeg synes at dette år er gået hurtigt. Jeg ved jo godt at året er gået lige så langsomt eller hurtigt som alle de år der ligger forud, men alligevel. Så kom jeg til at tænke på mine forældre og deres vennekreds, hvor jeg når snakken gik, husker at de ofte udtalte: ”Det er da utroligt som tiden går hurtigt.” Jeg tænkte at det var da utroligt at voksne mennesker kunne sige sådan når nu vi alle godt ved at tiden er en ret så konstant faktor. Men ikke desto mindre synes jeg at tiden er gået hurtigt, og jeg er nu åbenbart nået den alder, hvor det er ok at sige og tænke sådanne.

Inden jeg går i gang med min beretning, vil jeg bede jer om, sammen med mig at rejse jer og mindes de medlemmer, der er døde i det forgangne år.

Jørgen Sørensen

Anker Anthonis

Vivian Berthelsen

Jørgen Hahn

Æret være deres minde

Jeg er godt klar over at vi med det antal medlemmer vi har meget nemt, kan være medlemmer, der er døde i det forgangne år, uden at vi har erfaret dette. Det kan jeg kun beklage.

Jeg vil i denne sammenhæng tillade mig at fremhæve Vivian Berthelsen, der i mange år var medlem af Fondens bestyrelse og ydede en stor og engageret indsats især kunne hun blive meget engageret og skarp, når vi i Planudvalget havde sager om husejere, der ikke fulgte de af kommunen udstukne regler for hvad der er tilladt og ikke tilladt.

Derudover blev vi i bestyrelsen og ikke mindst i dragtudvalget, beæret da Vivians børn meddelte at hendes meget smukke enkedragt blev skænket til Fondens Dragtsamling.

Tak for det.

Jeg vil heller ikke undlade at nævne Jørgen Hahns indsats og engagement for Sønderho igennem en menneskealder. Jørgens viden om Sønderho og dens historie var meget stor og han vidste ikke alt det gode han ville gøre for byen. Vi kan takke ham for at Sprøjtehuset står som det gør i dag og vi kan ikke mindst takke ham for at han erhvervede sig en meget stor samling af Frisiske fliser, som Fonden erhvervede. At vi så ovenikøbet fik lov til at opleve at den strid, der opstod omkring nogle af fliserne mellem Fonden og Jørgen, og hvor uenigheden nåede så langt ud at Retten i Esbjerg måtte fælde dom, i sidste ende fik en lykkelig afslutning og forsoning. Denne forsoning resulterede i at Jørgen donerede de sidste fliser, der manglede i flisesamlingen og selv

var med til at lave en ny ophængning så den nu hænger på Nanas Stue, som et meget smukt historisk dokument over 300 års flise historie. Jeg ved at denne forsoning betød meget for Jørgen og gav ham fred i sjælen.

Til slut i denne gennemgang af engagerede borgere, der på hver deres vis har ydet en stor indsats, vil jeg ikke undlade at nævne en person, der heldigvis stadig er iblandt os, og som igennem mange mange år har ydet en kæmpe indsats i sit arbejde for Fonden. Kære Vibeke Schøtt, du skal have så mange tak for alle årene hvor du var medlem af bestyrelsen, du tog også en tørn som formand, og du har været særdeles aktiv i Lorenzens Butik. Nu har du meddelt at du trækker dig tilbage fra det frivillige arbejde. Tak for din indsats.

Året startede vi med afholdelse af det traditionelle nytårstaffel på Sønderho Kro, hvor vi har mulighed for at takke vores trofaste frivillige. Vi havde en rigtig god eftermiddag og aften.

Vi har også i det forgangne år afholdt vores traditionelle baller, der alle har været succesfulde med musik leveret af et bredt udsnit af byens musikere. Det har heldigvis vist sig at det var en rigtig god beslutning da vi 2022 nedsatte et musikudvalg, der skulle varetage alt omkring musikken i Fondens arbejde.

Hvor vi tidligere år, når vi har skulle gennemgå året for vores forskellige bygninger, har det været møllen der altid har stået som den udgiftstunge del. Sådan har det ikke været i 2024, hvor der ikke har været nogle nævneværdige store reparationer. Vi har haft lidt fugtproblemer, men de blev ordnet med udbedring af tagpappet. Derudover har der kun været behov for almindelig vedligeholdelse, som møllelauget på bedste vis har stået for. Mølledagen i begyndelsen af juni var en succes, med maling af mel og musik leveret af Tove de Friis. Arrangementet vokser sig stille og roligt større og større, med Tina Sibbersen og Tom Westergaard som primus motorer, specielt når det handler om formidlingen om møllen overfor for de mange børn der møder op. Tak for den indsats.

Der er ikke så meget at sige om Redningsstationen og Sprøjtehuset, der fremstår i fin stand og ikke har haft behov for nogen nævneværdig vedligeholdelse. Dog vil det snart være påkrævet at kigge på Sprøjten og få den givet en kærlig konserverende hånd.

Det samme gør sig gældende med Lorenzens Butik, der stadig har et glimrende salg, men som klart kunne øge sit salg, hvis vi rådede over flere lokale frivillige til at passe butikken. Det er jo ikke den store arbejds indsats, der forventes, men bare dette at melde sig til en vagt en gang imellem, så vi har mulighed for at holde åbent når kunderne er i byen, vil betyde rigtig meget for butikken.

Flisesamlingen har jeg ikke nogen specielle kommentarer til.

Hannes Hus har fået ordnet vinduerne mod nord. Rammerne har alle været ude og ordnet og samtlige hængsler har været til galvanisering. Ligesom i Lorenzens, kunne vi også i Hannes Hus bruge nogle flere frivillige hænder, da det er åbenlyst at en udvidet

åbningstid også her ville kunne øge indtjeningen. Det er tydeligt at vores besøgende i Hannes Hus, det være sig både børn og voksne, får en oplevelse ud af besøget. Dette at kunne fortælle en rigtig ægte fortælling om et hus, der ikke er stykket sammen af inventar, der er tidstypisk, men netop om et hus, der fremstår som det hus, hvor Hanne og Karen med deres enestående livshistorie boede.

I forbindelse med generalforsamlingen sidste år, afholdt vi en bogreception, hvor Per Hofman præsenterede sin seneste bog om Inspektør ved nationalmuseet Hugo Matthiessens bog med fotografier taget i 1928 fra Nordby og Sønderho. Per Hofman har givet salget af denne fremragende bog til Fonden, hvilket vi er meget glade for. Tak for det.

Sidste år til Generalforsamlingen kunne vi berette om dragtsamlingens stigende problem med pladsproblemer på første sal af Lorenzens Butik. Det handlede både om plads, men i høj grad også om forsvarlig opbevaring af de gamle dragter. Vi forespurgte menighedsrådet om muligheden for at etablere dragtsamlingen på Kirkeloftet i Sønderho kirke. Et loft der i tidligere tider, blev brugt som lokale for byens sejlmagere.

Der har i forbindelse med en større almen gennemgang af kirken været afholdt et møde, hvor Stiftes administration, biskop, provst, nationalmuseet og den kongelige bygningsinspektør blev informeret om projektet og alle fandt projektet meget spændende og i god tråd med at man fra Kirkeministeriet side gerne ser at kirken som offentlig institution indgår i en samskabelse med det profane liv i sognet. Vi har herefter fået et nyt menighedsråd, der af gode grunde har skulle igennem en informationsrunde om projektet, så de kan tage stilling til projektet på et sagligt grundlag. Sagen står i øjeblikket sådanne at menighedsrådet i samarbejde med stiftets jurister arbejder på et udkast til en eventuel lejekontrakt. Tidshorizonten er svær at sætte dato på, da menighedsrådet også skal i gang med at ansætte en ny præst efter at Miriam har sagt op. Vi tror og håber på at projektet bliver en realitet, så dragterne i fremtiden vil blive opbevaret på en forsvarlig måde.

Fonden har også igennem det sidste år været en del af Digegruppen i Sønderho. Digegruppen blev dannet af forskellige grupper i byen, i forbindelse med at der skulle laves en plan om forhøjelse af de eksisterende diger. Vi har deltaget i en del møder med repræsentanter fra forvaltningen og en repræsentant fra det rådgivende ingeniørfirma Gowi, der skulle levere forskellige løsningsforslag. Det har været en lang og besværlig proces, der endnu ikke er til ende bragt. Det rådgivende firma har set fra digegruppens synspunkt ikke leveret et tilstrækkeligt nuanceret projekt, hvor de forskellige forslag til digeforhøjelse og en evt. ny digeføring er belyst til bunds.

Forvaltningen har indrømmet at der er forekommet adskillige fodfejl og misinformation fra Gowis side, så der har været afholdt nye møder med digegruppen og forvaltningen, hvor man har indgået i en god og saglig dialog. Hvornår dette projekt står klar til at blive udført er det svært at sige på nuværende tidspunkt.

Bestyrelsen har i forbindelse med Sønderhodags ugen valgt at omrokokere lidt på arrangementerne. Vi har som et forsøg valgt at flytte Generalforsamlingen fra lørdag til mandag og ligeledes flytte ballet, der tidligere også blev afholdt lørdag til fredag. Alt sammen for at skåne de frivillige, som der bliver trukket store veksler på med at gøre klar og afvikle de forskellige arrangementer. Vi håber at I har forståelse for disse omrokeringer, men vi er selvfølgelig i og med at dette er et forsøg, også modtagelige for kritik.

Dette var ordene om livets gang i vores lille by, set med Fondens øjne. Nu har vi hele ugen til at nyde at byen stille og roligt lader op til at det skal blive søndag, hvor byen bliver indtaget af kvinder og børn i smukke dragter, der bevæger sig fra Børsen gennem byen med kurs mod Møllebanken, hvor Brudeparet danser 1. 2. og 3. brudedans og hvor brudepiger og svende serverer de obligatoriske drikke, der symboliserer det liv der ligger foran dem, med det sure, det bitre og det søde. Og så skal der danses så alle kan glædes og frydes over vores smukke unikke tradition, med dansen, musikken og dragterne, der bliver vist frem på smukkeste vis.

Husk også at tage godt imod vores lodseddelbørn, der yder en stor indsats til økonomien i Fonden.

Rigtig god sommer til jer alle.